

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 24 grudnia 1958 r.

w sprawie zasad normowania środków obrotowych i ustalania pasywów stałych w przedsiębiorstwach państwowych.

Na podstawie § 36 ust. 1 pkt 2 uchwały nr 392 Rady Ministrów z dnia 13 października 1958 r. w sprawie zasad podziału zysku, różnic wyrównawczych, pokrywania strat, finansowania środków obrotowych, inwestycji i kapitalnych remontów w przedsiębiorstwach przemysłu oraz zasad gospodarki finansowej zjednoczeń przemysłu na 1959 r. (Monitor Polski Nr 83, poz. 491) zarządza się, co następuje:

I. Normatywy środków obrotowych.

§ 1. 1. Przedsiębiorstwa są obowiązane sporządzać plany normatywów środków obrotowych. Plany te stanowią część

składową rocznych planów techniczno-ekonomicznych przedsiębiorstwa.

2. Normatywy środków obrotowych powinny określać ekonomicznie uzasadnione wielkości tych środków, niezbędnych do zapewnienia ciągłości planowanych procesów produkcji i obrotu.

3. Suma wyrażonych wartościowo normatywów poszczególnych składników środków obrotowych stanowi ogólny normatyw finansowy określający stałe potrzeby przedsiębiorstwa w zakresie środków normowanych.

§ 2. 1. Normatywy ustala się dla następujących składników środków obrotowych:

- 1) materiałów — w układzie ustalonym przez jednostkę nadrzędną, a w wypadku nieustalenia takiego układu — z podziałem na:
  - materiały podstawowe,
  - materiały pomocnicze,
  - paliwo,
  - opakowania,
  - części zapasowe maszyn i urządzeń,
  - przedmioty nietrwale;
- 2) półfabrykatów i produkcji w toku;
- 3) wyrobów gotowych;
- 4) towarów (w tym również artykułów spożywczych w zakładach przemysłu gastronomicznego);
- 5) nakładów przyszłych okresów.

2. Dla środków obrotowych wymienionych w ust. 1 ustala się normatywy tylko w tych wypadkach, gdy środki te wiążą się z ciągłymi i powtarzalnymi procesami eksploatacyjnymi. Nie ustala się więc normatywów dla tej części środków obrotowych, która jest potrzebna przedsiębiorstwu przejściowo w wyniku sezonowych wahań działalności, działalności podejmowanej na ściśle określony czas itp.

§ 3. 1. Normatywy oblicza się na początek i na koniec roku oraz na koniec I, II i III kwartału. Normatyw na początek roku przyjmuje się w wysokości normatywu na koniec roku ubiegłego.

2. Podstawą ustalenia normatywów na koniec roku są planowane rozmiary działalności gospodarczej przedsiębiorstwa w IV kwartale. Normatywy na koniec I, II i III kwartału ustala się na podstawie planowanych rozmiarów działalności w tych kwartałach z uwzględnieniem przepisu ust. 3.

3. Normatywy środków obrotowych na koniec I, II i III kwartału powinny mieścić się w granicach normatywów na początek i na koniec roku z zachowaniem zasady jednokierunkowości zmian (wzrostu lub spadku) w ciągu roku. Powyższa zasada nie dotyczy normatywów towarów.

4. W przedsiębiorstwach, w których działalność gospodarcza ulega sezonowym wahanom, normatywy na koniec roku i na koniec I, II i III kwartału ustala się na poziomie wynikającym z rozmiarów działalności gospodarczej przedsiębiorstwa w kwartale najmniejszego nasilenia tej działalności.

§ 4. Przy ustalaniu normatywów dla poszczególnych składników środków obrotowych obowiązują następujące zasady:

- 1) Normatywy materiałów podstawowych, materiałów pomocniczych i paliwa oblicza się dzieląc wartość planowanego zużycia poszczególnych rodzajów środków obrotowych w danym okresie przez ilość dni tego okresu i mnożąc otrzymany wynik przez wskaźnik w dniach. Wskaźnik w dniach powinien wynikać z techniczno-ekonomicznych warunków pracy przedsiębiorstwa i uwzględniać między innymi: wielkość niezbędnego zapasu rezerwowego, możliwości zaopatrzeniowe, ekonomicznie uzasadnioną wielkość jednorazowej dostawy, wymaganą częstotliwość dostaw, warunki transportowe.
- 2) Normatywy opakowań, części zapasowych maszyn i urządzeń oraz przedmiotów nietrwiałych przyjmuje się w wysokości planowanych stanów zapasów tych składników środków obrotowych na koniec okresu planowanego po wyeliminowaniu zapasów nadmiernych i zbędnych.
- 3) Normatywy półfabrykatów i produkcji w toku ustala się na podstawie danych statystycznych. Za normatyw przyjmuje się średni stan półfabrykatów i produkcji w toku w roku ubiegłym w warunkach normalnych, tj. po wyeliminowaniu wpływu zahamowań produkcji spowodowanych przeszkodami natury technicznej i innymi. Otrzymaną w ten sposób średnią wartość półfabrykatów

i produkcji w toku należy powiększyć o procent planowanego wzrostu produkcji w roku planowanym uwzględniając jednocześnie wpływ przewidywanych zmian warunków technicznych, technologii produkcji oraz poważniejszych zmian w asortymencie produkowanych wyrobów na kształtowanie się stanów półfabrykatów i produkcji w toku.

- 4) Normatywy wyrobów gotowych ustala się łącznie dla zapasów magazynowych oraz dla wyrobów wysłanych, a nie sprzedanych. Normatywy te oblicza się dzieląc planowany koszt wytworzenia produkcji w danym okresie przez ilość dni tego okresu i mnożąc przez wskaźnik w dniach. Wskaźnik w dniach powinien odpowiadać przeciętnemu okresowi czasu od chwili wytworzenia wyrobów do momentu ich sprzedaży. Wskaźnik ten ustala się biorąc pod uwagę: czas sortowania, pakowania, kompletowania zamówień, częstotliwość wysyłek, w uzasadnionych wypadkach — czas tak zwanego sezonowania wyrobu, tzn. czas przeznaczony na składowanie wyrobu do momentu uzyskania pełnych właściwości użytkowych, czas przeznaczony na wysyłkę lub wydanie wyrobu, wystawienie faktury i ewentualne złożenie jej do rozrachunku.
- 5) Normatywy towarów ustala się łącznie dla zapasów magazynowych oraz dla towarów wysłanych, a nie sprzedanych. Normatywy te oblicza się dzieląc wartość planowanej sprzedaży po cenie zakupu w danym okresie przez ilość dni tego okresu i mnożąc otrzymany wynik przez wskaźnik w dniach. Wskaźnik w dniach powinien odpowiadać prawidłowej rotacji towarów, tj. przeciętnemu okresowi czasu od chwili zakupu do momentu sprzedaży. Wskaźnik ten ustala się biorąc pod uwagę konieczność wyposażenia przedsiębiorstwa w pełny asortyment towarów, możliwości zaopatrzeniowe, ekonomicznie uzasadnioną wielkość jednorazowej dostawy, wymaganą częstotliwość dostaw, warunki transportowe, a ponadto: czas sortowania, pakowania, kompletowania zamówień, częstotliwość wysyłek, czas przeznaczony na wysyłkę lub wydanie towarów, wystawienie faktury i ewentualne złożenie jej do rozrachunku.
- 6) Normatywy nakładów przyszłych okresów przyjmuje się w wysokości planowanego stanu tych nakładów na koniec danego okresu z uwzględnieniem obowiązujących terminów ich rozliczania.

§ 5. 1. Właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Finansów mogą zobowiązać przedsiębiorstwa do ustalania normatywów dla innych składników środków obrotowych poza wymienionymi w § 2 ust. 1, jak również ustalić inny niż wymieniony w tym przepisie podział środków obrotowych na składniki, dla których należy ustalać normatywy.

2. Właściwi ministrowie mogą ustalać szczegółowe wytyczne dotyczące normowania środków obrotowych, dostosowane do warunków organizacyjno-technicznych przedsiębiorstw. Upoważnienie to ministrowie mogą przelać na dyrektorów zjednoczeń przemysłu.

II. Pasywa stałe.

§ 6. Pasywa stałe są tą częścią zobowiązań, która pozostaje stałe w obrocie przedsiębiorstwa ze względu na ustalone terminy płatności i jest zaliczana do pokrycia normatywów środków obrotowych na równi z funduszem statutowym.

§ 7. Przedsiębiorstwa obowiązane są planować stałe pasywa z tytułu:

- 1) płac,
- 2) ubezpieczeń społecznych,
- 3) rozliczeń międzyokresowych biernych,
- 4) dostaw,
- 5) wpłat z zysku do budżetu i na rzecz jednostki nadrzędnej.

§ 8. Przy planowaniu pasywów stałych obowiązują następujące zasady:

- 1) Kwotę pasywów stałych z tytułu płac i ubezpieczeń społecznych ustala się dzieląc planowane na dany okres nakłady na płace i ubezpieczenia społeczne przez ilość dni tego okresu i mnożąc otrzymany wynik przez wskaźnik różnicy w czasie między końcem okresu, za który przypada wypłata zarobków, a obowiązującą datą dokonywania wypłat.
- 2) Kwotę pasywów stałych z tytułu rozliczeń międzyokresowych biernych ustala się w wysokości planowanego ich stanu na koniec danego okresu z uwzględnieniem obowiązujących terminów ich rozliczania
- 3) Kwotę pasywów stałych z tytułu dostaw ustala się w wysokości minimalnego stanu zobowiązań wobec dostawców. Za minimalny stan zobowiązań wobec dostawców należy przyjmować wartość przeciętnego pięciodniowego zakupu planowanego na dany okres, powiększoną o 50% przewidywanego przeciętnego stanu zobowiązań z tytułu dostaw nie fakturowanych.

- 4) Kwotę pasywów stałych z tytułu wpłat z zysku do budżetu i na rzecz jednostki nadrzędnej ustala się w sposób analogiczny jak w pkt 1.

§ 9. Pasywa stałe należy ustalać w jednakowej wysokości we wszystkich kwartałach roku objętego planem na poziomie wynikającym z rozmiarów działalności w kwartale najmniejszego nasilenia tej działalności.

§ 10. 1. Właściwi ministrowie mogą zobowiązać przedsiębiorstwa do planowania pasywów stałych z innych tytułów poza wymienionymi w § 7. Upoważnienie to ministrowie mogą przejąć na dyrektorów zjednoczeń przemysłu.

2. Właściwi ministrowie mogą zwolnić przedsiębiorstwa od planowania pasywów stałych z niektórych tytułów wymienionych w § 7.

III. Przepis końcowy.

§ 11. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1959 r.

Minister Finansów: T. Dietrich